

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni, judecător A. Andronache
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători A. Gheorghieș, A. Toderaș, A. Albu

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător – Svetlana Filincova,

Judecători –

Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către SC „Linavan” SRL, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 iulie 2017, prin care a fost respins apelul SC „Linavan” SRL și menținută hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Briceni din 01 februarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a avocatului Odobescu Ghenadie către Biroul Vamal Briceni cu privire la anularea declarației (actului de inspecție) din 10.06.2016, restituirea sumei încasate excedentar și încasarea prejudiciului nepatrimonial,

c o n s t a t ă :

La 22.07.2016, SC „Linavan” SRL a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Briceni privind anularea actului de inspecție din 10 iunie 2016, anularea declarației vamale DV-2 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor tipizată DVV-2, cu menținerea declarației vamale DV-1 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor în varianta inițială (tipizată DVV-1), revizuirea modului de calculare a plăților vamale după metoda 1, restituirea sumei încasate excedentar în mărime de 4282,68 lei, încasarea prejudiciului nepatrimonial în mărime de 5000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei, și alte cheltuieli aferente litigiului în cauză.

În motivarea cererii, a indicat că, la data de 10.06.2016, SC „Linavan” SRL pentru trecerea frontierei a mărfii deținea pachetul de documente care sunt obligatorii potrivit Ordinului Serviciului Vamal nr.01-1 din 04.01.2016 cu privire la lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar, conform căruia este aprobată Lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar și Notele explicative, executarea căruia s-a pus în sarcina Șefilor birourilor vamale, ținut sub controlul Departamentului venituri și control vamal.

Potrivit anexei 2 pct. 1 a Ordinului nr.01-1 din 04.01.2016, minimul actelor obligatorii sunt: factura, pe care SC „Linavan” SRL o deținea; documentele de

transport pe care SC „Linavan” SRL de asemenea le deține la momentul vămuirii; actele permise care de asemenea le deținea. Dovadă a faptului că SC „Linavan” SRL deținea pachetul de acte minime necesare la momentul vămuirii constituie pagina documentelor anexate de broker-ul vamal la data de 10 iunie 2016. Astfel, Biroul Vamal Briceni nu poate nega faptul neprezentării documentelor care ar permite de a fi calculată valoarea în vamă a mărfii potrivit metodei 1.

SC „Linavan” SRL a prezentat și documente suplimentare, care potrivit Ordinului SV nr.01-1 din 04.01.2016, anexa nr. 1, în conformitate cu tăblița unde sunt specificate documentele necesare efectuării controlului vamal, compartimentul „alte acte” este codat cu indicele „2”, care semnifică actele prezentate de declarant sau solicitate suplimentar, conform reglementărilor în vigoare, adică SC „Linavan” SRL a depus la maxim posibil toate actele necesare cu toate că majoritatea dintre ele nu sunt obligatorii.

În așa fel, declarantul a prezentat documentele suplimentare pentru a exclude situația calculării valorii în vamă a mărfii după o altă metodă, în afară de metoda 1, însă colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Potrivit Ordinului Serviciului Vamal nr.01-1 din 04.01.2016 cu privire la lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar, SC „Linavan” SRL deținea pachetul de documente pentru a adevăra corectitudinea declarației vamale și, totodată, dacă documentele necesare au fost prezentate, iar Biroul Vamal Briceni urma să calculeze valoarea în vamă a mărfii după metoda 1 a Legii cu privire la tariful vamal, ceea ce nu a fost făcut, încălcându-se vădit drepturile plătitorului vamal.

Ulterior, colaboratorul vamal verificând corectitudinea declarației DVV-1 a motivat că, s-a constatat că marfa prezintă risc de subevaluare, documentele prezentate de declarant nefiind suficiente pentru calcularea valorii în vamă a mărfii și că mai sunt necesare careva acte suplimentare pe care le-a indicat într-un document separat conform art. 7 din Legea cu privire la tariful vamal. În mențiunile sale, organul vamal a indicat doar că marfa prezintă risc de subevaluare fără a indica care risc s-a identificat: determinat sau potențial, prin urmare cele invocate de organul vamal rămâne a fi o simplă afirmație fără careva dovezi în acest sens. Dacă era să fie depistat riscul determinat, după cum a menționat supra, organul vamal urma să indice concret care este acela, iar dacă au fost bănuiele rezonabile a riscului potențial, la fel, urmau a fi indicate care sunt circumstanțele apariției lui.

Potrivit sursei <http://www.customs.gov.md/ro/content/directia-analiza-riscurilor>, Direcția analiza riscurilor este o subdiviziune structurală a Departamentului de aplicare a legii din cadrul Aparatului Central al Serviciului Vamal. Colaboratorul vamal urma să cunoască faptul că în cazul în care întemeiat suspecta o subevaluare a tranzacției de import, trebuia să întocmească un raport către șeful SVV cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii, referire la pct.12 din Instrucțiunea cu privire la procedura verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfurilor importate. Însă în Fișa nr. 1 nu este reflectată nici semnătura declarantului că ar fi primit de la pârât această fișă

și nici nu se reflectă mențiunea declarantului că nu ar putea prezenta astfel de informații.

În continuare colaboratorul vamal indică argumentele de ce nu poate fi aplicată metoda 1, enumerând consecutiv imposibilitatea aplicării metodelor următoare.

Metoda 2 nu poate fi aplicată, deoarece organul vamal nu dispune de informații privitor la tranzacții cu marfa identică. Nu este cu putință de a prezenta astfel de informații, adică exemple, deoarece SC „Linavan” SRL nu are acces la documentația altor persoane fizice/juridice care să conțină caracteristicile fizice, calitatea mărfii și reputația ei pe piață, țara de origine, producătorul și care importă tip asemănător de marfă. O asemenea informație o deține organul vamal, deoarece numai organul vamal are acces la programele securizate/sistemul informațional și care i-ar permite de a vizualiza o asemenea informație și pentru organul vamal acest lucru, de a verifica, nu este facultativ ci obligatoriu. Plus celor invocate, organul vamal după verificarea corectitudinii DVV-1 nu poate solicita o asemenea informație, deoarece o asemenea rubrică în care să fi trebuit a se indice informații privitor la tranzacții cu marfa identică în declarația DVV-1 lipsește, această informație urmează a fi prezentată abia la completarea DVV-2 și anume la pag.4 a DVV-2 compartimentul „A” pct. 11 (a) rubrica „prețul tranzacției cu o marfa identică/similar”.

Metoda 3 - colaboratorul vamal a invocat faptul că metoda respectivă nu poate fi aplicată, deoarece organul vamal nu corespunde de informațiile respective, care informații nu este clar, crede că se face referire la caracteristicile enumerate în art. 13 din Legea cu privire la tariful vamal, fapt ce permite reclamantului să afirme că colaboratorul vamal neargumentat și-a expus poziția și a făcut-o formal. Ca o informație să fie credibilă și să fie utilizată ca probatoriu, aceasta trebuie să fie argumentată, legală și potrivit legii.

Metoda 4 - colaboratorul vamal a invocat faptul că metoda respectivă nu poate fi aplicată, deoarece organul vamal nu dispune de informații privitor la toate elementele necesare de a fi aplicată metoda respectivă.

Metoda 5 - cea mai interesantă argumentare făcută cu cea mai mare putere de convingere, colaboratorul vamal consideră imposibilă aplicarea acestei metode, deoarece nu a fost prezentat calculul costului de producere a mărfii, însă o asemenea informație există și rezultă din materialele anexate la prezenta cerere.

Organul vamal trebuie să calculeze valoarea în vamă a mărfii în baza informației pe care o prezintă plătitorul vamal și în baza informației pe care o deține organul vamal, adică informația care se conține în Sistemul Informațional ASYCUDA World.

Din fisa nr. 1 s-a bifat căsuța nr. 11, și anume, certificatul de calitate eliberat de producător, însă reieșind din scrisoarea/certificatul expediat de OOO „Лесцентр” semnat și ștampilat de către directorul Croitorul C., prin care informează că pentru marfa importată de reclamant, nu se eliberează asemenea certificate în țara producătoare.

Potrivit pct.7 a Hotărârii Plenului CSJ nr.7 din 11.11.2013 de actualizare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24.12.2010 „cu privire la

practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale” în cazul în care actele depuse nu conțin datele sus-menționate sau acestea conțin neconcordanțe, sau valoarea mărfurilor prezentată este sub nivelul de producție, sub nivelul materiei prime, sau sub nivelul prețurilor de referință, conform pct. 16 lit. b), Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2002 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, organul vamal poate solicita acte suplimentare, prevăzute în pct. 14 al Regulamentului sus-menționat, specificându-le și aducând la cunoștință declarantului sau reprezentantului acestuia printr-o solicitare, contra semnătură. O asemenea solicitare la materialele cauzei există, numai că colaboratorul vamal nu se știe din care motive nu i-a înmănat solicitarea în cauză sub semnătură, adică semnătura declarantului nu există pe această solicitare prin urmare dovadă a faptului că declarantul ar fi primit-o, nu există. Un exemplar al solicitării se va prezenta declarantului, iar al doilea exemplar se va anexa la declarația vamală. În borderoul actelor anexate se va efectua înscrierea despre faptul solicitării scrise a actelor, însă acest lucru nu este executat de către colaboratorul vamal. Pentru acceptarea valorii în vamă, documentele solicitate urmează a fi prezentate de declarant în original sau autentificate, cerință pe care SC „Linavan” SRL a respectat-o.

În opinia reclamantului, administrația Biroului Vamal Briceni nu a ținut cont de ordinul Serviciului Vamal al RM nr.01-0 cu privire la lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar din 04.01.2016, a ignorat total indicațiile organului ierarhic superior prin urmare a încălcat legislația în vigoare desfășurându-și în continuare activitatea sa după niște norme care sunt deja abrogate.

La pct.2 al Ordinului nr.01-0 din 04.01.2016, potrivit anexei 2 s-a aprobat Regulamentul cu privire la utilizarea actelor la vămuirea mărfurilor, prin urmare în conformitate cu prevederile punctului 29¹ din Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 declarația vamală se depune la organele vamale fiind însoțită de acte care confirmă datele înscrise în declarație, dar minimum de următoarele acte obligatorii: factura; documentele de transport; actele permissive, necesare pentru acordarea liberului de vamă. Acest set necesar și suficient pentru calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 au fost prezentate de către declarantul SC „Linavan” SRL, ba chiar și mai multe acte suplimentare au fost prezentate, dar cu toate acestea i s-a refuzat neîntemeiat și neargumentat de a fi calculată valoarea în vamă a mărfii după metoda 1.

Potrivit pct. 12 din Instrucțiunea cu privire la procedura verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfurilor importate în situația în care, colaboratorul vamal acceptă valoarea în vamă a mărfurilor confirmată prin acte, însă întemeiat suspectă o subevaluare a tranzacției de import, acesta întocmește un raport către șeful SVV cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii. Raportul se va însoți de copia declarației vamale de import și a actelor ce au stat la baza confirmării valorii în Vamă, dar nici această obligație colaboratorul vamal nu a respectat-o, încălcând obraznic drepturile declarantului.

Biroul Vamal Briceni a solicitat de la declarantul SC „Linavan” SRL să

prezintă încă careva acte suplimentare și menționează că potrivit pct.3 din Regulamentul cu privire la utilizarea actelor necesare la vămuirea mărfurilor, din momentul solicitării de către organul vamal în procesul vămuirii a actelor suplimentare conform pct.2, acestea se menționează în Actul de inspecție și devin obligatorii, însă nici această mențiune nu se regăsește, ceea ce iarăși constituie o încălcare a legii și prin urmare odată ce nu a fost inclus în actul de inspecție aceste documente nu sunt obligatorii.

Potrivit documentelor eliberate de către Biroul Vamal Briceni, declarantului SC „Linavan” SRL i s-a refuzat calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1 pe motiv că nu a prezentat în vamă toate actele necesare, însă potrivit art. 7 alin.(2) din Legea cu privire la tariful vamal, în cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective, cerință pe care declarantul SC „Linavan” SRL a îndeplinit-o prezentând Biroului Vamal Briceni toate actele necesare calculării valorii în vamă a mărfii importate după metoda 1. Prin urmare, SC „Linavan” SRL urma să completeze tipizata DVV-1 și nu DVV-2, pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului Vamal Briceni, motivând că nu are actele necesare.

Biroul Vamal Briceni efectuând vămuirea lotului de marfă, verificând corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă a aplicat eronat și din motive neînțelese de reclamant o altă metodă, în afară de cea stipulată la art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, cu toate că valoarea în vamă a fost posibil de determinat prin aplicarea metodei specificate la art. 11 Legea cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997.

Demersul scris expediat de către declarant organului vamal în privința evaluării vamale, efectuate de acesta din urmă, sau contestarea deciziei/actului de inspecție adoptat de autoritatea vamală nu a scutit declarantul SC „Linavan” SRL de achitarea drepturilor de import în conformitate cu evaluarea vamală efectuată, prin urmare, solicită ca suma suplimentară achitată să fie restituită declarantului SC „Linavan” SRL.

Consideră că, prin acțiunile ilegale a Biroului Vamal Briceni, i-au fost lezate drepturile protejate de lege, astfel găsește oportun ca Biroul Vamal Briceni să recalculeze valoarea mărfii importate de SC „Linavan” SRL la data de 10 iunie 2016 și valoarea în vamă urmează a fi calculată conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal.

Astfel, instanța urmează să stabilească dacă actul de inspecție contestat a fost emis cu respectarea cumulativă a condițiilor imperative prevăzute de art. 181¹ Cod Vamal în redacția de până la 01.01.14, și anume, dacă: importul a fost realizat pe baza unor informații inexacte sau incomplete și, organul vamal deține informații noi care vin să confirme faptul dat. În caz contrar, urmează să constate ilegalitatea actului de inspecție emis, cu restituirea drepturilor de import calculate suplimentar.

Nu este de acord cu mărimea plăților vamale calculate după metoda 6 din Legea cu privire la tariful vamal de către Biroul Vamal Briceni, consideră că calculul plăților vamale încasate excedentar în sumă totală de 4282,68 lei din marfa importată în valoare de 2641,60 USD curs de schimb 19,7591 în lei contravine

Codului vamal al RM și Legii cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997.

În rezultatul examinării declarației vamale, inspectorul vamal a operat rectificarea, prin care a majorat valoarea prețurilor vamale cu 20911,57 lei, astfel, acțiunile organului vamal nu au fost realizate în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Prin acțiunile ilegale a inspectorului Biroului Vamal Briceni, reclamantului i-au fost lezate drepturile protejate de lege, astfel Biroul Vamal Briceni urmează să recalculeze valoarea mărfurilor importate de SC „Linavan” SRL la data de 10 iunie 2016, conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, reieșind din suma de 2641,60 USD curs de schimb 19,7591 lei, la fel, să restituie SC „Linavan” SRL suma încasată excedentar în valoare de 4282,68 lei, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2.

În alte cazuri similare de import alți angajați ai Biroului Vamal Briceni au adoptat decizii/acte de inspecții prin care calculul taxelor vamale a fost efectuat pornind de la prețul contractual al bunurilor importate.

Întru argumentarea poziției de încasare a prejudiciului nepatrimonial reclamantul a menționat că, Biroul Vamal Briceni a cauzat declarantului prejudiciu nepatrimonial prin faptul că ore și zile la rând a fost „hărțuit” și ținut în vamă pentru a explica/argumenta de ce urmează ca marfa importată să fie calculată anume după metoda 1, a fost impus eronat de a prezenta suplimentar careva documente care nu erau obligatorii pentru calcularea valorii mărfii potrivit metodei 1, a cheltuit surse financiare adăugătoare, a suportat cheltuieli aferente pentru a întreține alimentară șoferul mașinii care transporta marfa, a fost nevoit suplimentar să-i achite un supliment la salariu. Un moment deosebit de important este că activitatea SC „Linavan” SRL a fost tulburată, întreruptă pe motiv că materia primă care era importată, a fost reținută neîntemeiat în vamă și a ajuns cu întârziere, s-a stopat activitatea întreprinderii, a pierdut termenii contractuali cu alte firme cărora le realiza marfa finită, a pierdut clienți importanți, s-a știrbit reputația pe care a acumulat-o cu greu de-a lungul activității ș.a. Cel mai important factor în aceste relații este că datorită acțiunilor abuzive ale organului vamal se creează neîncredere în mediul de afaceri.

În drept și-a întemeiat cererea în baza art. 6, 19 alin. (1), 25 CV al RM, cu respectarea art. 14 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000, art. 288, 289, 297 Cod Vamal al RM nr.1149 din 20.07.2000 și art. 166, 167 CPC al RM, art. 11 lit. g), 14 alin.(1) și (2), 15, 1416 alin. (1) și (2), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) și (2) CC al RM.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 01 februarie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 iulie 2017, acțiunea a fost respinsă integral ca fiind tardivă.

La 23.10.2017, SC „Linavan” SRL, prin intermediul reprezentantului avocatul Odobescu Ghenadie, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la examinarea cazului a

aplicat eronat normele de drept material.

La 23.11.2017, Biroul Vamal Nord a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SC „Linavan” SRL, prin intermediul reprezentantului avocatul Odobescu Ghenadie, ca fiind inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Dat fiind faptul că temeiurile declarării recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art.432, Completul reține că, reieșind din prevederile art.437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau acelor circumstanțe ale aplicării eronate ale normelor de drept material sau procedural, care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, criticile aduse de recurentă, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale pricinii, percepute din propriul punct de vedere al recurenteii, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art.432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

Se cere a fi precizat că, specific recursului declarat în condițiile secțiunii a 2-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, este că recursul nu provoacă o rejudecare a fondului pricinii. Rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Abordarea recurenteii în speță evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de judecată, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor instanței de apel, care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, caracter care nu poate

fi evidențiat de cererea de recurs în cauză.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către SC „Linavan” SRL, prin intermediul reprezentantului avocatul Odobescu Ghenadie.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Svetlana Filincova,

Judecători –

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas